

Warszawa, 6 maja 2024 r.

**Prof. dr hab. Pan ADAM Bodnar – Minister
Sprawiedliwości**

**Dr Agnieszka Dziemianowicz-Bąk –
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki
Społecznej**

Szymon Hołownia – Marszałek Sejmu

Szanowni Państwo

na podstawie art. 42 ust. 1 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIP VOTUM przedstawia Państwu:

**- opinię do projektu ustawy o wspieraniu rodziców
w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka -
„Aktywny rodzic” (druk sejmowy nr 319)**

Przedstawione uwagi przyczynią się do doskonalenia otoczenia regulacyjnego, dostarczając konkretnych oraz merytorycznych argumentów zespołowi legislacyjnemu w celu kompleksowej oceny wpływu, zwiększenia prawdopodobieństwa osiągnięcia zakładanych celów i zminimalizowania ryzyka wystąpienia negatywnych skutków wprowadzanej regulacji oraz zapewnieniu zasady obiektywności poprzez konsultację rozwiązań z przedstawicielami wszystkich podmiotów, których mogą one dotyczyć.

STOWARZYSZENIE ABSOLWENTÓW I APLIKANTÓW KSSiP
VOTUM

OPINIA

Stowarzyszenia Absolwentów i Aplikantów KSSiP VOTUM

do projektu ustawy o wspieraniu rodziców
w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu
dziecka - „Aktywny rodzic” (druk sejmowy nr 319)

Autorzy:

(kolejność alfabetyczna)

Andrzej Boguta

Piotr Jędrzejewski

- aplikanci XIII. rocznika aplikacji sędziowskiej w KSSiP

Warszawa, 6 maja 2024

Szanowni Państwo

Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIP VOTUM uprzejmie przedstawia **opinię do projektu ustawy o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka - „Aktywny rodzic” (druk sejmowy nr 319).**

W pierwszej kolejności należy wskazać, że postulujemy następujące, zmienione brzmienie przepisu art. 6 pkt 2 lit. c) opiniowanej ustawy: „*podleganie obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 4–15 oraz 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146) – w stosunku do osób, których zgłoszenie jest dokonywane za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych*”, **a także dodanie do projektu ustawy art. 6¹ o treści:** „*W przypadku osób podlegających obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146) aktywność zawodowa w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy oznacza zachowywanie prawa do pobierania stypendium, o którym mowa w art. 41a ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2022 r., poz. 217)*”.

Powyższy postulat motywowany jest następującą argumentacją.

W myśl przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w brzmieniu aktualnie obowiązującym (Dz. U. z 2024 r. poz. 497), aplikanci KSSIP nie podlegają ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym. Jednocześnie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu

na podstawie art. 66 ust. 1 **pkt 36** ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146).

W tych okolicznościach, przepis art. 6 pkt 2 lit. c) oraz art. 8 ust. 1 opiniowanej ustawy w projektowanym kształcie, wyklucza aplikantów KSSiP z grona beneficjentów świadczenia „aktywni rodzice w pracy” w kwocie 1 500 zł miesięcznie poprzez uznanie, że nie prowadzą oni aktywności zawodowej w rozumieniu projektu przedmiotowej ustawy, a które to prowadzenie aktywności zawodowej przez obojga rodziców jest warunkiem otrzymywania świadczenia “aktywni rodzice w pracy”. W ocenie Stowarzyszenia brak zaklasyfikowania w projektowanych przepisach aplikantów KSSiP jako osób aktywnych zawodowo nie znajduje faktycznego uzasadnienia, skutkując naruszeniem zasady równości obywateli wobec prawa.

Status aplikantów KSSiP, a także ich prawa i obowiązki, uregulowane są w przepisach ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 217). Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 powyższej ustawy, Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury prowadzi aplikację sędziowską i aplikację prokuratorską, których celem jest uzyskanie przez aplikantów niezbędnej wiedzy i praktycznego przygotowania do zajmowania stanowisk sędziego i asesora sądowego, jak również prokuratora i asesora prokuratury.

Aplikacja sędziowska i aplikacja prokuratorska trwają 36 miesięcy. W trakcie aplikacji sędziowskiej i aplikacji prokuratorskiej aplikanci odbywają zajęcia w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz praktyki zgodnie z programem aplikacji (art. 27 ust. 1 i 3 ww. ustawy).

Aktualne programy aplikacji sędziowskiej oraz aplikacji prokuratorskiej przewidują, iż zarówno w toku aplikacji sędziowskiej jak i aplikacji prokuratorskiej, aplikanci odbywają 33 zjazdy szkoleniowe, a nadto po każdym ze zjazdów odbywają praktyki w danej jednostce sądów powszechnych lub prokuratury. Zjazdy i praktyki odbywane są w systemie od poniedziałku do piątku, to jest w dni robocze. Podkreślić należy, że w toku aplikacji sędziowskiej oraz aplikacji prokuratorskiej, aplikanci mają obowiązek zaliczać sprawdziany z wiedzy nabytej w toku zjazdów (22 sprawdziany w toku aplikacji sędziowskiej oraz 27 sprawdzianów w toku aplikacji prokuratorskiej). Dyrektor Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury skreśla aplikanta z listy aplikantów, jeżeli aplikant nie zaliczył sprawdzianu lub praktyki.

W toku odbywanych praktyk, aplikanci aplikacji sędziowskiej oraz aplikacji prokuratorskiej realizują zadania, mające charakter czynności służbowych, wykonując je na co dzień w jednostkach sądów oraz prokuratury, np. sporządzając projekty orzeczeń, aktów oskarżenia czy też innych pism lub decyzji, a także ich pisemne uzasadnienia. Nadto, tytułem przykładu przystępujących aplikantom uprawnień, a zarazem obowiązków o charakterze służbowym, wskazać należy, że stosownie do art. 45 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 334), w sprawach rozpoznawanych w składzie jednego sędziego, sędzia może powierzyć aplikantowi Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, po 24 miesiącach aplikacji sędziowskiej, prowadzenie pod swoim nadzorem poszczególnych czynności w trakcie posiedzenia jawnego lub rozprawy, w tym zadawanie pytań świadkom, biegłym i stronom oraz innym osobom wystuchiwanych przez sąd, z wyłączeniem możliwości wydawania orzeczeń. Co istotne, powierzanie wykonywania ww. czynności aplikantom sędziowskim jest obecnie dominującą praktyką sędziów patronów praktyk. Analogicznie, w myśl

art. 183 § 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (Dz.U.z 2024 r., poz. 390), aplikant prokuratorski, po ukończeniu 12 miesięcy aplikacji prokuratorskiej może występować przed sądem rejonowym w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o przestępstwa zagrożone karą nieprzekraczającą 5 lat pozbawienia wolności lub karą łagodniejszego rodzaju oraz o wykroczenia, a także przed tym sądem w postępowaniu wykonawczym.

Zgodnie z art. 40b ust. 1 ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury aplikantowi przysługuje 21 dni kalendarzowych wolnych od zajęć i praktyk w pierwszym, drugim i trzecim roku odbywania aplikacji sędziowskiej. Powyższe przekłada się na jedynie 15 dni roboczych w ciągu roku kalendarzowego, w trakcie których aplikanci nie mają obowiązku odbywania praktyk lub uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych. Dla porównania podkreślić należy, że w myśl art. 154 § 1 pkt 1 i 2 ustawy z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2023 r., poz. 1465), wymiar urlopu wynosi 20 dni – jeżeli pracownik jest zatrudniony krócej niż 10 lat oraz 26 dni – jeżeli pracownik jest zatrudniony co najmniej 10 lat.

Istniejące po stronie ustawodawcy przekonanie, iż aplikanci KSSIP są osobami aktywni zawodowo, wyrażone zostało w treści przepisu art. 47 ust. 1 ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Zgodnie z tym przepisem, aplikant nie może podejmować zatrudnienia lub zajęcia, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym oraz zajęcia o charakterze naukowym, dydaktycznym lub publicystycznym, jeżeli wykonywanie tego zatrudnienia lub zajęcia nie przeszkadza w wykonywaniu obowiązków aplikanta. Powyższy zakaz może być uchylony przez Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury jedynie w drodze wyjątku, gdy podjęcie zatrudnienia lub zajęcia nie będzie przeszkadzało w wykonywaniu

obowiązków aplikanta (art. 47 ust. 3 ww. ustawy). Nadto, Dyrektor Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury przyznaje aplikantowi, na jego wniosek, stypendium na czas odbywania aplikacji. Aktualna wysokość stypendium aplikanta wynosi miesięcznie 4 100 zł brutto w trakcie pierwszych dwunastu miesięcy szkolenia oraz 4 500 zł brutto po ukończeniu dwunastu miesięcy szkolenia.

Należy również mieć na uwadze, że zgodnie z art. 41a ust. 3 ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury **aplikant zachowuje prawo do pobierania przysługującego mu stypendium do dnia poprzedzającego dzień nawiązania stosunku służbowego na stanowisku asesora sądowego albo asesora prokuratury, jednak nie dłużej niż przez okres 4 miesięcy od dnia ukończenia aplikacji.** Powyższe wynika z faktu, iż w czasie następującym bezpośrednio po ukończeniu aplikacji, brak jest faktycznego uzasadnienia dla podejmowania przez aplikantów KSSiP zatrudnienia lub zajęcia o charakterze zarobkowych, bowiem przystępują oni wówczas do egzaminów zawodowych - aplikanci aplikacji sędziowskiej do egzaminu sędziowskiego, natomiast aplikanci aplikacji prokuratorskiej do egzaminu prokuratorskiego. Zdanie powyższych egzaminów jest warunkiem koniecznym do uzyskania uprawnienia do objęcia stanowiska odpowiednio: asesora sądowego (art. 106h pkt 3 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych) oraz asesora prokuratury (art. 75 § 1 pkt 6 w zw. z art. 174 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze). Ponadto, zgodnie z art. 41c ust. 1 pkt 2 ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, aplikant, który pobierał stypendium w okresie aplikacji sędziowskiej albo aplikacji prokuratorskiej, zwraca je, jeżeli nie zdał odpowiednio egzaminu sędziowskiego albo egzaminu prokuratorskiego. Brak zdania omawianych egzaminów może się zatem wiązać dla aplikanta KSSiP z poważnymi konsekwencjami natury finansowej.

Mając na uwadze powyższe, postulujemy następujące brzmienie przepisu art. 6 pkt 2 lit. c) opiniowanej ustawy: „*podleganie obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 4–15 **oraz 36** ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146) – w stosunku do osób, których zgłoszenie jest dokonywane za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych*”, **a także dodanie art. 6¹ o treści:** „*W przypadku osób podlegających obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146) aktywność zawodowa w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy oznacza zachowywanie prawa do pobierania stypendium o którym mowa w art. 41a ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2022 r., poz. 217)*”.

Powyższa propozycja modyfikacji projektu ustawy w pełni koresponduje z rzeczywistym charakterem aktywności aplikantów KSSiP, zasadami wypłaty stypendium, jak też zapewnia realizację konstytucyjnej zasady równego traktowania obywateli wobec prawa.

Należy podkreślić, iż w sytuacji niewprowadzenia postulowanych zmian, aplikanci KSSiP, po wejściu w życie ustawy o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka - „Aktywny rodzic”, na jej podstawie nie mogliby otrzymywać świadczenia „aktywni rodzice w pracy” w wysokości 1 500 zł miesięcznie. Ponadto, zaistniałby wówczas brak podstawy prawnej do wypłaty świadczeń „aktywni rodzice w pracy” po dniu ukończenia aplikacji, pomimo że aplikant zachowuje prawo do pobierania przysługującego mu stypendium do dnia poprzedzającego dzień nawiązania stosunku służbowego na stanowisku asesora sądowego albo asesora prokuratury, jednak nie dłużej niż przez okres 4

STOWARZYSZENIE ABSOLWENTÓW I APLIKANTÓW KSSiP
VOTUM

miesiący od dnia ukończenia aplikacji, co prowadziłoby do wewnętrznej niezgodności i niespójności systemu norm prawnych w tym zakresie.

z wyrokiem szacunka

Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Absolwentów i Aplikantów KSSiP
VOTUM

- Sędzia Marek Antas -